



**Lietuva
2050**

Projektas 2022-12-16

„Lietuva 2050“ vizijos ir strateginių ambicijų pasiūlymas konsultacijai su piliečiais

Šis dokumentas yra pirminis „Lietuva 2050“ vizijos ir strateginių ambicijų pasiūlymas. Jame trumpai pateiktas jų parengimo procesas, taip pat pristatoma suformuota Lietuvos vizija ir strateginės ambicijos. Valstybės pažangos strategija – ilgesnės negu 20 metų trukmės dokumentas, kuriame nustatoma valstybės pažangos vizija, jai įgyvendinti reikalingos valstybės vystymosi kryptys ir poveikio rodikliai, rodantys siekiamus socialinės, ekonominės ir aplinkos būklės pokyčius šalies mastu.



LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ



**Vilniaus
universitetas**



Lietuva 2050

Turinys

Struktūra ir turinio rengimo procesas	3
„Lietuva 2050“ vizijos pristatymas	5
„Lietuva 2050“ strateginių ambicijų pirminis pasiūlymas	6





Struktūra ir turinio rengimo procesas

Strategijoje „Lietuva 2050“ numatyta pateikti valstybės pažangos viziją ir svarbiausias valstybės vystymosi kryptis (vadinamąsias strategines ambicijas). Strateginių ambicijų pagrindu nustatomi reikiamų pokyčių kelrodžiai ir esminės strateginės iniciatyvos – t. y. daugiau nei vienam kelrodžiui aktualūs, didžiausio poveikio veiksmai. Kelrodžių ir iniciatyvų aprėptyje nurodytiems tikslams ir uždaviniams nustatomi susiję poveikio rodikliai (kokybiniai ir kiekybiniai).

Šio pasiūlymo turinys atspindi daugiau nei metus trukusio, ateities įžvalgų metodika ir bendrakūrybos principais grįsto proceso rezultatus. Galima išskirti penkis pagrindinius šio proceso etapus:

1. **Pasirengimas.** Buvo atliekama megatendencijų analizė, vyko susitikimai su piliečiais siekiant išsiaiškinti, kaip šalies gyventojai suvokia Lietuvos tapatybę, kokių vilčių turi dėl šalies socialinės ir kultūrinės, technologinės, ekonominės aplinkos bei politikos padėties. Taip pat pavasarį vyko Lietuvos ateities scenarijų dirbtuvės; atsižvelgiant į jų metu dalyvių atrinktus Lietuvos ateičiai svarbius pokyčių veiksnius, ilgalaikes raidos tendencijas ir jų galimą įtaką šalies raidai, buvo sukurti hipotetiniai (galimi) Lietuvos ateities scenarijai.
2. **Idėjų generavimas.** Idėjos ir pasiūlymai dėl galimo strategijos „Lietuva 2050“ turinio (vizijos, strateginių ambicijų, svarbiausių pažangos sričių) buvo renkami taikant apklausas (ekspertų ir „Lietuva 2050“ renginių dalyvių) bei įvairių bendrakūrybos ir svarstomosios demokratijos principais grįstų renginių (dirbtuvių su piliečiais, NVO, akademinės, verslo ir kultūros bendruomenėmis, regioninėmis organizacijomis, kitais socialiniais partneriais; interaktyvių ekspertinių diskusijų) metu. Papildomas įžvalgų dėl strategijai svarbaus turinio (svarbiausių tendencijų, galimų ateities iššūkių ir t. t.) šaltinis buvo „Lietuva 2050“ scenarijų dirbtuvių rezultatai. Viso proceso metu buvo surinkti 383 pasiūlymai dėl galimų strateginių ambicijų ir apie 50 pasiūlymų dėl vizijos (iš bendrakūrėjų, piliečių ir ekspertų). Teminių diskusijų pagrindu taip pat nustatyti pagrindiniai ateities iššūkiai Lietuvai.
3. **Pirminių strategijos turinio pasiūlymų parengimas ir aptarimas.** Remiantis 383 strateginių ambicijų pasiūlymų analize bei kitų aktualių šaltinių (scenarijų ataskaitos, teminių diskusijų ataskaitų) analize, parengtas pirminis strateginių ambicijų rinkinio pasiūlymas ir jo sudarymo prielaidų apžvalga. Pasiūlymą sudarė 5 strateginės ambicijos ir 3 horizontalieji principai. Pirminis pasiūlymas pateiktas Valstybės pažangos tarybos narių ir ekspertų dirbtuvėms dėl Lietuvos ateities vizijos ir strateginių ambicijų (2022 10 21). Dirbtuvių dalyviai darbo grupėse parengė 5 vizijos ir ambicijų pasiūlymus ir pristatė juos bendram aptarimui.
4. **Strategijos turinio pasiūlymų tikslinimas.** Išanalizavus skirtumus ir sutapimus tarp penkių 2022 10 21 dirbtuvių metu parengtų vizijos ir strateginių ambicijų rinkinių, parengtas atnaujintas strategijos turinio pasiūlymas. Atnaujintą pasiūlymą sudarė 5 skirtingos vizijos



Lietuva 2050

formuluotės ir 2 alternatyvūs strateginių ambicijų rinkiniai. Daugumai dalyvių sutariant dėl ambicijų demokratijos, ekonomikos ir tarptautinės politikos srityse ir strategijos horizontaliųjų principų, dvi alternatyvas diferencijavo skirtingos socialinės politikos ir švietimo ambicijos. Pasiūlymas pristatytas Valstybės pažangos tarybos koordinacinės grupės (toliau – VPT KG) posėdyje (2022 11 07). Po VPT KG posėdžio buvo parengtas antras atnaujintas pasiūlymas, kuriame pateiktos formuluoti dvi alternatyvos vizijos ir dvi ambicijų paketo alternatyvos. Pirmojoje alternatyvoje švietimo ir socialinės politikos pokyčiai sujungti vienoje ambicijoje; antrojoje alternatyvoje švietimo sričiai numatyta atskira ambicija, socialinės politikos pokyčiai sujungti su gyvenamosios aplinkos pokyčių ambicija. Pasiūlymas pristatytas VPT KG posėdyje (2022 11 14). Sutarta vizijos formuluotėje sujungti dvi skirtingas valstybės sampratos interpretacijas, o švietimo ir socialinės politikos sritis sujungti vienoje ambicijoje.

5. **Lietuvos vizijos ir strateginių ambicijų projekto parengimas.** Po VPT KG posėdžio atnaujintas vizijos ir strateginių ambicijų pasiūlymas pristatytas bendrakūrėjams, taip pat Lietuvos Respublikos prezidentūroje. Pirminis vizijos ir strateginių ambicijų pasiūlymas patvirtintas VPT posėdyje (2022 11 21).





Lietuva 2050

„Lietuva 2050“ vizijos pristatymas

Per visą Lietuvos valstybės vizijos rengimo procesą daugybė žmonių teikė savo pasiūlymus ir idėjas, kokią Lietuvą ateityje jie norėtų matyti. Iš viso buvo gauta ir susisteminta daugiau kaip 400 pasiūlymų. Vyravo klestinčios, inovatyvios, išmintingai valdomos ir išorės grėsmėms atsparios valstybės, kuri rūpinasi savo žmonėmis, siekis, taip pat gero, prasmingo žmogaus gyvenimo lūkestis. Vienas iš svarbiausių išryškėjusių siekinių, kuris kartu yra labai susijęs su mūsų tapatybe, – ateities kartoms išsaugoti žalią, nesuniokotą Lietuvos gamtą. Tai yra vienas iš dviejų pagrindinių siūlomų horizontaliųjų principų būsimai strategijai, kuris turi atsispindėti visuose mūsų ateities veiksmuose. Kartu siūloma į visuomenės iššūkius atsiliiepti inovatyviai, pasitelkiant kūrybiškumą ir naujausias technologijas.

Pirminis „Lietuva 2050“ vizijos pasiūlymas: Šiaurinė žvaigždė Lietuva: kūrybingų žmonių valstybė, kurioje norisi gyventi

Siūlomoje Lietuvos valstybės vizijoje užkoduotos kelios idėjos: kelrodės žvaigždės, Šiaurės krypties, kuriančių ir išsilavinusių žmonių, kuriems norisi gyventi savoje šalyje arba su ja susisieti, prasmės. Proveržis Lietuvoje galimas tik mąstančių, kuriančių žmonių dėka. Tačiau tam, kad šis pokytis įvyktų, visų pirma būtina keisti požiūrį į save ir tai turi įvykti per veiksmą, valią ir gebėjimą nepasiduoti. Piliečiai „Ekspedicijų į 2050-ųjų Lietuvą“ metu bei Piliečių taryboje minėjo, kad esame „stipri tauta“ – išlaikę daugybę išbandymų ir išlikę per amžius. Taip pat pabrėžtina, kad norimai vizijai pasiekti būtina palanki tarptautinės sistemos padėtis bei esminiai švietimo pokyčiai – kaip numatyta „Šiaurinės žvaigždės“ scenarijuje. Tik laisvas, atsparus, visą gyvenimą besimokantis žmogus gali gerai gyventi, drąsiai žvelgti į ateitį ir tapti visų kitų pokyčių valstybėje prielaida.

Šiaurinė žvaigždė Lietuva – tai įkvėpimas ne tik mums patiems, bet ir kitiems aplinkui. Norime, kad mūsų visuomenėje klestėtų tarpusavio pagarba ir pasitikėjimas, atsakomybė už save patį ir atidumas kitam. Norime, kad kiekvienas čia jaustųsi priimtas ir saugus. Norime, kad mokėtume ne tik dirbti, bet ir švęsti, vertintume saiką, turėtume laiko tylai. Norime būti matomi ir veikti kartu – patiems puoselėjant laisvę ir demokratiją ir plečiant jos erdvę pasaulyje kartu su bendraminčiais. Norime, kad Lietuvą savo namais laikytų po pasaulį pasklidę mūsų žmonės. Norime, kad Lietuva taptų tokia valstybe, kurioje žmonės rinktųsi kurti savo gyvenimą, ir prireikus būtų pasirengę ją ginti.



LIETUVOS
RESpubLIKOS
VYRIAUSYBĖ



LIETUVOS RESpubLIKOS
SEIMAS



Strata



Vilniaus
universitetas



Lietuva
2050

„Lietuva 2050“ strateginių ambicijų pirminis pasiūlymas

Strateginės ambicijos suprantamos kaip platus, kelias valstybės gyvenimo sritis apimantis tikslas, kurio įgyvendinimas reikštų kokybinį Lietuvos proveržį ir atvertų naujas valstybės raidos galimybes.

Diskusijose išryškėjo šiame pasiūlyme pateikiamos pagrindinės siūlomos šalies raidos kryptys – užsibrėžtos strateginės ambicijos, kurias įgyvendinę pasiektume norimą ateities viziją: tai demokratinės kultūros ir valdysenos, švietimo ir socialinė, ekonomikos, tarptautinės politikos ir infrastruktūros bei gyvenamosios aplinkos. Kiekvienoje iš jų yra integruoti horizontalieji gamtinės aplinkos tausojimo ir technologijų bei inovacijų taikymo principai. Siūlomos vizijos pamatas – kultūra, dėl kurios esame atpažįstami pasaulyje ir kuri yra mūsų tapatybės pamatas.

1 priedas. Toliau galite susipažinti su „Lietuva 2050“ vizija, ambicijomis, horizontaliaisiais principais ir vizijos pamatu – kultūra.

Šiaurinė žvaigždė Lietuva:
kūrybingų žmonių valstybė, kurioje norisi gyventi

Demokratinės kultūros ir valdysenos kryptis	Švietimo ir socialinės politikos kryptis	Ekonominio proveržio kryptis	Tarptautinės politikos kryptis	Infrastruktūros / gyvenimo aplinkos kryptis
Piliečių kuriama demokratija, kur valstybės valdymas – atviras, pasitikėjimu grįstas, sutelkiantis bendriems tikslams	Ateičiai pasirengęs, atsparus ir laisvas žmogus, gyvenantis bendruomenėje, kuriai rūpi	Lietuvos mokslas, menas, verslas tvariai kuria aukštą vertę pasauliui	Atspari ir konstruktyvi globalios politikos veikėja, kartu su partnerėmis kurianti demokratinėmis vertybėmis grįstą tarptautinę tvarką	Sujungta šalis, subalansuotai vystomi miestai ir regionai
Horizontalusis principas: Savo ir planetos gamtinės aplinkos tausojimas ir puoselėjimas ateities kartoms				
Horizontalusis principas: Technologijų ir inovacijų plėtra ir taikymas visuomenės iššūkiams spręsti				
Vizijos pamatas: Kultūra – mūsų tapatybės pagrindas, autentiška gyvenimo refleksija ir prasmų apykaita				

6



LIETUVOS
REPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ



LIETUVOS REPUBLIKOS
SEIMAS



Strata



Vilniaus
universitetas



**Lietuva
2050**

Strateginių ambicijų pristatymas

Kiekviena strateginė ambicija paaiškinama pristatant kelis smulkesnius tikslus ir kaip bus integruojami horizontalieji principai.

1 strateginė ambicija – Piliečių kuriama demokratija, kur valstybės valdymas – atviras, pasitikėjimu grįstas, sutelkiantis bendriems tikslams

Šioje strateginėje ambicijoje kalbame apie svarbiausius pokyčius, kurių reikia valstybės valdyme, ir pagrindinius jį organizuojančius principus: atvirumą, pasitikėjimą, visuomenės sutelkimą bendriems tikslams.

Pasitikėjimo stiprinimas per atvirumą, pagarbą įvairovei

- Siekiame, kad 2050-aisiais neliktų perskyros tarp piliečio ir valstybės, – pasitikėti valstybe reikštų pasitikėti pačiu savimi.
- Siekiame didesnio piliečių susitapatinimo su valstybe per atsivėrimą ir glaudesnę bendravimą: vienus su kitais, su bendruomenėmis ir su institucijomis.
- Siekiame stiprinti pasitikėjimą: ateityje Lietuva turėtų sistemškai plėtoti atviros valdžios principus ir, kur įmanoma, vystyti dalyvaujamąsias demokratijos formas, pvz., bendrakūrybos platformas ar dalyvaujamuosius biudžetus.
- Siekiame didinti pasitikėjimą ir atsisakyti perteklinio reguliavimo, orientuotis į lankstesnį, į rezultatus orientuotą reguliavimą.
- Siekiame į valstybės valdymo reikalus labiau įtraukti mažiau viešajame gyvenime atstovaujamas grupes, išsiviją, įvairias Lietuvoje gyvenančias etnines grupes.

Strategiška ir efektyvi valdžia

- Siekiame, kad valstybinės institucijos atlieptų piliečių lūkesčius, būtų patikimos, sąžiningos, viešąjį interesą gintų labiau už privatų ir užtikrintų teisės viršenybę.
- Siekiame užtikrinti valdžios gebėjimus tinkamai nustatyti strateginius prioritetus ir juos veiksmingai įgyvendinti, pasitelkiant partnerius, atsižvelgiant į įrodymus, duomenis ir vertybes.
- Siekiame užtikrinti valdžios mechanizmo savybes: lankstumą, greitį, prisitaikymą, gebėjimą numatyti į priekį, iš anksto pasirengti galimoms krizėms ir jas tinkamai valdyti.

Bendruomenę vienijanti ir demokratiją stiprinanti kultūra

- Siekiame gerinti demokratijos kokybę šalyje puoselėjant kolektyvinę atmintį, jungiančią mus į bendruomenę, taip pat skatinant kritinį mąstymą ir ateities raštingumo įgūdžius.
- Siekiame, kad Lietuvoje įsitvirtintų žmogaus teisių principai ir kad juos nuosekliai puoselėjant būtų įveiktos diskriminacijos ir smurto tradicijos.



LIETUVOS
REPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ



Strata



Vilniaus
universitetas



**Lietuva
2050**

Horizontaliųjų principų integravimas

- Siekiame integruoti pažangiąsias technologijas ir diegti inovacijas valdyme, kartu paisant demokratinėms vertybėms ir etinėms normoms.
- Siekiame susitelkti žalios Lietuvos vizijos įgyvendinimui ir nuosekliai laikytis šios krypties.

Apibendrinant 2050-aisiais norime matyti Lietuvą, kurios piliečiai pasitikėtų savimi, vienas kitu ir savo valstybe, būtų aktyviai įsitraukę į bendrą reikalą – valstybės kūrybą.

2 strateginė ambicija – Ateičiai pasirengęs, atsparus ir laisvas žmogus, gyvenantis bendruomenėje, kuriai rūpi

Ši strateginė ambicija nusako, kokią visuomenę norime matyti ateityje ir kokių pokyčių tam reikia visų pirma švietimo ir socialinėje srityse. Bendras siekis – didesnė socialinė gerovė ir asmens laisvė rinktis, gyventi visavertį, prasmingą gyvenimą.

Ateičiai ir prasmingam gyvenimui pasirengusio asmens ugdymas(is)

- Siekiame, kad kokybiškas švietimas būtų prieinamas kiekvienam, taip užtikrinant, kad žmogus galėtų laisvai rinktis gyvenimo kelią, drąsiai žvelgti į ateitį, pasirūpinti savimi ir kitais nuolat kintančioje, nenuspėjamoje aplinkoje.
- Siekiame, kad Lietuvos švietimo sistema kartu su visa mūsų bendruomene padėtų atsiskleisti kiekvieno asmens, kuris gyvena tarp mūsų, potencialui, įgyti ateičiai reikalingų žinių, įgūdžių ir savybių (pvz., smalsumo, atsparumo, kūrybiškumo).
- Siekiame ugdyti atsparų žmogų: kiekvieno asmens atsakomybė yra pažinti save ir savo aplinką, gebėti prie jos prisitaikyti, nepasiduoti susidūrus su sunkumais, o gebėti juos įveikti.
- Siekiame kuo ilgiau gyventi sveiką ir visavertį gyvenimą. Ilgaamžiškumas – tai mūsų laukianti tikrovė. Ilgesnis sveikas žmogaus gyvenimas, visuomenės atsparumas ligoms – tai ir asmens atsakomybė renkantis sveiką gyvenseną, ir valstybės prioritetas, skatinant sveikos gyvensenos įpročius bei sudarant jiems sąlygas.
- Siekiame, kad Lietuvos švietimo ir ugdymo ekosistema suteiktų galimybę gyventojams nuolat atnaujinti savo įgūdžius, žinias, leisti vis iš naujo tyrinėti savo galimybes ir ieškoti naujų būdų saviraiškai, savęs įprasminimui įvairiais amžiaus tarpsniais.

8

Saugiam ir sveikam gyvenimui reikalingų aplinkos sąlygų plėtra

- Siekiame, kad visi Lietuvos gyventojai turėtų teisę į subjektyvią gerovę ir saugumą. Socialinio ir ekonominio saugumo jausmas yra būtina aukštos gyvenimo kokybės sąlyga. Valstybės ir bendruomenių pastangos formuojant tankų „saugumo tinklą“ turi apimti socialinės, sveikatos, aplinkosaugos ir regioninės politikos sritis.
- Siekiame, kad socialinės politikos sistema užtikrintų, jog ištikus bėdai žmogus neliks be pagalbos.



LIETUVOS
RESpubLIKOS
VYRIAUSYBĖ



LIETUVOS RESpubLIKOS
SEIMAS



Strata



Vilniaus
universitetas



- Siekiame, kad kiekvienas turėtų savo bendruomenę. Priklausymo jai jausmas didina asmens subjektyvią gerovę ir visuomenės atsparumą.

Demografinių iššūkių sprendimas ir dėmesys senjorams

- Siekiame plėsti paslaugas senjorams, sudaryti sąlygas jiems kuo ilgiau gyventi savarankišką gyvenimą, būtų socialiai aktyviems.
- Siekiame kurti palankias sąlygas jauniems žmonėms Lietuvoje kurti šeimas, turėti būstą, auginti vaikus, derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus – demografinių šalies problemų neišspręsimui vien imigracijos politika.

Horizontaliųjų principų integravimas:

- Siekiame integruoti pažangiąsias technologijas į švietimo ir ugdymo programas, gyventojus, ypač moksleivius ir studentus rengti ateinančiai išsilavinusių žmonių ir išmaniųjų mašinų visuomenei.
- Siekiame žaliojo perėjimo kaštus valdyti socialiai teisingai.
- Siekiame įvertinti dėl klimato kaitos ir nykstančios bioįvairovės kylančias grėsmes žmonių sveikatai ir pasirengti jas valdyti.
- Siekiame, kad mokyklos savo pavyzdžiu paskatintų žaliają transformaciją, formuotų atitinkamus vaikų ir jaunimo įpročius.

Apibendrinant ateities visuomenę matome kaip laisvą, išsilavinusių, ateities iššūkiams pasirėngusių ir gebančių su jais susidoroti žmonių bendruomenę. Norime, kad ateityje žmonės ne vien ilgiau gyventų, bet ir džiaugtųsi ilgesniais sveiko gyvenimo metais. Svarbu, kad ateityje senjorai kuo ilgiau išliktų visaverčiais visuomenės nariais ir kartu būtų sudarytos sąlygos jauniems žmonėms kurti gyvenimą Lietuvoje ir čia auginti vaikus. Žmogus turi jaustis užtikrintas, kad ištikus bėdai sulauks pagalbos.

3 strateginė ambicija – Pasaulinio lygio mokslas, menas, verslas

Ši strateginė ambicija nusako, kad ekonomikoje norime orientuotis į aukštą kuriamą vertę – valstybės gerovę ateityje užtikrins mūsų gebėjimas kurti žiniomis ir inovacijomis paremtą verslą. Be to, svarbu, kad ateities ekonomikos modelis atsižvelgtų į galimybių ribas ir tausotų tiek gamtą, tiek žmogų. Vertę Lietuvai ir pasauliui ateityje kurs ne vien tradiciniai verslai, bet ir kiti kūrėjai, mokslininkai. Tačiau jei žmogus renkasi auginti duoną ar ugdyti vaikus – šis jo pasirinkimas ne mažiau gerbtinas, suteikiantis orų gyvenimą.

Aukšta kuriama vertė pasaulio rinkose

- Siekiame, kad Lietuvos ekonomika būtų grįsta žiniomis ir kūrybiškumu, gebėtų greitai reaguoti ir prisitaikyti prie pokyčių. Tam svarbi tinkamai veikianti inovacijų ekosistema,



Lietuva 2050

jas kuriantys ir diegiantys drąsūs talentai. Inovacijas suprantame ne tik kaip aukštąsias technologijas, bet ir socialines bei kultūrines inovacijas.

- Siekiame, kad Lietuva turėtų kelias prioritetines sritis, kuriose būtų sutelktas ir toliau vystomas mokslo, technologijų potencialas, skatinamos viešosios ir privačiosios investicijos.

Atsakingos, socialiai ir ekologiškai tvarios ekonomikos plėtra

- Siekiame, kad Lietuvoje būtų sudarytos galimybės atsiskleisti kiekvieno asmens potencialui, dirbant prasmingus darbus ir sprendžiant tiek pasaulio, tiek vietos problemas.
- Siekiame, kad ateities ekonomika paisytų planetos sistemų – klimato, vandenynų, dirvožemio, biojvairovės ir kitų – apibrėžtų ribų. Siekiant tausoti aplinką, daug kas priklausys nuo kiekvieno iš mūsų: kiek būsime pasirengę atsakyti didelio vartojimo, taršių gaminių ir produktų.
- Siekiame, kad Lietuvoje būtų tausojami ne tik gamtos ištekliai, bet ir žmonės. Gero gyvenimo ženklas – turėti pakankamai laiko ne tik darbui, bet ir poilsiui, laisvalaikiui – tiesiog gyvenimui.
- Siekiame savo ateitį projektuoti taip, kad atsinaujinančių ir alternatyvių energijos šaltinių pakaktų patenkinti didžiąją dalį Lietuvos energijos poreikio.
- Siekiame pusiausvyros tarp energijos prieinamumo, energetinio saugumo ir aplinkos tvarumo.
- Siekiame įtvirtinti tokią mokesčių sistemą, kuri būtų labiau grindžiama mokesčių progresyvumu ir šalintų neigiamą ekonominės veiklos išorės poveikį.

10

Įvairių profesijų ir talentų pripažinimas

- Siekiame įgalinti mokslo, meno, kultūros potencialą ir suteikti šių sričių atstovams tinkamą paramą, nes suprantame jų vertę mūsų ekonomikai ir valstybei: jie praturtina mus ir likusį pasaulį.
- Siekiame, kad būtų užtikrinta didesnė valstybės parama naujai kuriamiems verslams, ypač smulkiajam ir vidutiniam verslui, socialinio verslo iniciatyvoms.
- Siekiame sukurti sąlygas sidabrinei ekonomikai vystytis, plečiant prekių ir paslaugų, skirtų vyresnio amžiaus žmonėms, pasiūlą bei didinant ilgesnio dalyvavimo darbo rinkoje galimybes to norintiems senjorams.

Horizontaliųjų principų integravimas

- Siekiame ekonominės pažangos diegdami technologijas ir inovacijas.
- Siekiame valdyti ekonominius iššūkius, susijusius su technologijų diegimu (pvz., darbo vietų automatizacija, robotizacija).
- Siekiame suteikti erdvės eksperimentuoti aiškiai nubrėždami etiniais principais ir bendromis vertybėmis pagrįstas ribas.



LIETUVOS
REPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖ



Strata



Vilniaus
universitetas



- Siekiame pereiti prie žiedinės ekonomikos, efektyvesnio klimato kaitos valdymo ir bioįvairovės saugojimo reguliacinės ir mokestinės politikos priemonėmis.
- Siekiame išplėsti energetiniam perėjimui reikalingas globalias vertės grandines.
- Siekiame skatinti tausojamąją žemdirbystę, trumpąsias maisto tiekimo grandines.

Apibendrinant 2050-aisias norime matyti Lietuvą kaip inovatyvų, žiniomis ir kūrybingumu grįsto, pasaulio mastu konkurencingo ir socialiai atsakingo verslo šalį. Lietuva yra perėjusi prie žiedinės ekonomikos ir prisideda prie globalių bei lokalių problemų sprendimo. Lietuvos žmonės turi galimybių prasmingai dirbti ir realizuoti savo potencialą.

4 strateginė ambicija – Atspari ir konstruktyvi globalios politikos veikėja, kartu su partnerėmis kurianti demokratinėmis vertybėmis grįstą tarptautinę tvarką

Ši strateginė ambicija nusako, kad Lietuvos ateičiai ir klestėjimui būtina pamatinė sąlyga – tokia pasaulio tvarka, kuri leistų išlikti tokioms valstybėms, kaip Lietuva. Norime būti aktyvūs, profesionalūs ir konstruktyvūs partneriai, kurdami ir palaikydami tokią tvarką. Kartu prisiimame atsakomybę už savo pačių saugumą ir siekiame būti atsparūs įvairioms grėsmėms.

Valstybės atsparumo globalių pokyčių akivaizdoje stiprinimas

- Siekiame atsparumo – tam prireiks sutelkti viešojo sektoriaus, verslo ir visuomenės pastangas siekiant mažinti priklausomybę energetikos, geležinkelių, technologijų ir kt. srityse, gebėti apsirūpinti būtiniaisiais ištekliais ir produktais, atpažinti hibridines grėsmes ir t. t. Atsparumas – tai valstybės ir visuomenės gebėjimas atlaikyti įvairius sukrėtimus, nuo jų atsigauti ir tapti stipresnėmis.
- Siekiame, kad Lietuva ateityje būtų pajėgi atlaikyti bet kokią sukrėtimą trumpuoju laikotarpiu iki sulaukdama paramos iš savo tarptautinių partnerių. Tam būtini adekvatūs gynybos pajėgumai ir gyventojų nusiteikimas ginti savo šalį.

Prisidedame prie demokratinėmis vertybėmis grįstos tarptautinės tvarkos vystymo

- Siekiame dėti santykinai daugiau pastangų nei didesnės valstybės tam, kad būtume pat matomi ir gebėtume daryti įtaką. Taisyklėmis ir demokratinėmis vertybėmis grįsta tarptautinė tvarka – pamatinis Lietuvos užsienio ir saugumo politikos interesas.
- Siekiame plėsti savo išmanymo lauką ir tapti konstruktyvia bei, kur įmanoma, lyderiaujančia valstybe – ne politikos priėmėja, o jos kūrėja ar bendrakūrėja.
- Siekiame ugdyti gebėjimus sutelkti skirtingas visuomenės grupes. Šiam tikslui būtini adekvatūs pajėgumai: žinios, institucijos, diplomatinis tinklas.



Visuomenės įtraukimas į užsienio politikos formavimą

- Siekiame plėsti tradicinę diplomaciją: galvojant apie platesnį ir gilesnį Lietuvos įsitinklinimą tarptautinėje erdvėje bei sumanią galią, svarbi tampa kultūrinė, mokslinė, miestų ar net piliečių diplomacija.
- Siekiame, kad glaudesnis valdžios ir visuomenės bendradarbiavimas formuojant Lietuvos užsienio politiką būtų abipusis įsipareigojimas.
- Siekiame atviros ir dalyvaujamosios valdysenos, kuri leidžia suinteresuotoms visuomenės grupėms prisidėti prie valstybės valdžios vykdomos užsienio politikos, o proaktyvi komunikacija su piliečiais padeda paaiškinti vykdomos politikos ar jos pokyčių poreikį.
- Siekiame, kad šalies valdžios institucijos kryptingai remtų tarptautinio Lietuvos verslo plėtrą, ypač į sparčiai augančias rinkas globaliuose Rytuose ir Pietuose, o Lietuvos verslo bendruomenė suvoktų ir prisiimtų su veikla globaliose rinkose susijusias rizikas.

Horizontaliųjų principų integravimas

- Siekiame, kad Lietuva įsitrauktų į globalių taisyklių ir normų dėl ateities technologijų plėtros ir taikymo kūrimą per ES ir transatlantinio bendradarbiavimo formatus.
- Siekiame stiprinti kibernetinį ir hibridinį atsparumą.
- Siekiame įsitraukti į globalių vertės grandinių, susijusių su ateities technologijomis, plėtrą ir valdymą.
- Siekiame būti globalaus bendradarbiavimo klimato kaitos valdymo, bioįvairovės išsaugojimo ir klimato teisingumo klausimais dalyviai bei prisidėti siekiant šių tikslų.

Apibendrinant 2050-aisiais matome Lietuvą, kuri savo galia ir įtaka pasaulyje pranoksta savo realų teritorinį dydį ir kartu yra atspari išorės sukrėtimams.

5 strateginė ambicija – sujungta šalis, subalansuotai vystomi miestai ir regionai

Ši strateginė ambicija nusako pokyčius, reikalingus tam, kad Lietuva taptų geriau sujungta su išorės pasauliu ir geriau susieta vidujai. Norime, kad gyvenamoji aplinka taptų palanki gyventi žmogui ir kad jis gyventų darnoje su aplinka – tiek gamtine, tiek socialine. Todėl, plėtodami šalies infrastruktūrą, vadovausimės darnaus vystymosi ir žaliajo mobilumo principais.

Geras susisiekimasis šalies viduje ir su pasauliu

- Sieksime, kad 2050 m. Lietuva būtų tokia, kurioje esi lengvai pasiekiamas ir gali lengvai pasiekti tai, ko reikia tau ir tavo gerovei. Tokioje Lietuvoje kiekvienas gyventojas gali greitai ir lengvai pasiekti visas esmines jo gyvenimui viešąsias ir komercines paslaugas iš ten, kur jis gyvena.





- Siekiame, kad tarptautinių jungčių – oro, žemės, jūrų, skaitmeninių kelių – plėtra apimtų tiek santykių su kitomis šalimis, tiek santykio su globalia lietuvių bendruomene dimensijas.
- Siekiame, kad, vystant tarptautinę ir vidaus susisiekimo infrastruktūrą, būtų remiamasi žaliosios infrastruktūros plėtros bei žaliojo mobilumo principais.
- Siekiame diegti tvarias ir į žmogų orientuotas sistemas, atsižvelgti į specifinius vyresnio amžiaus ar fizinių negalių turinčių gyventojų, šeimų poreikius, modernizuodami šalies susisiekimo infrastruktūrą.

Subalansuotai (darniai) vystomi miestai ir regionai

- Siekiame, kad tai, kur žmogus gimė ir gyvena, nelemtų jo gyvenimo galimybių.
- Siekiame, kad vystant gyvenamąsias vietas Lietuvoje būtų užtikrinama, kad naujai statoma infrastruktūra būtų atspari, tvari ir ilgaamžė, pritaikyta prie konkrečių tos vietos ir bendruomenės poreikių.
- Siekiame, kad mažesni miestai ir miesteliai taptų gyvybingesni, todėl juose būtinos geros mokyklos vaikams, jaukios erdvės laisvalaikiui, kultūrinėms veikloms, galimybės vystyti verslus, užtikrintas viešųjų ir komercinių paslaugų pasiekiamumas.
- Siekiame, kad, vystant didžiuosius miestus, būtų svarbūs priėjimo prie gamtos, gyventojų tankumo, užstatymo intensyvumo valdymo bei įtraukaus mobilumo klausimai. Neturi formotis gyventojų perskyros miestų viduje (sprendžiama auganti gyventojų socioerdvinė atskyrimo, getų formavimosi problema). Galvojant apie pasaulines urbanizacijos tendencijas, Lietuvai taip pat reikia tarpvalstybinio lygio urbanistinio centro, kuris būtų pajėgus konkuruoti viso regiono mastu ir kuriame kuriama vertė garantuotų gerovę visoje šalyje.
- Siekiame, kad miestuose visa viešųjų erdvių infrastruktūra būtų atnaujinta ir palanki kiekvienam žmogui.

Susikalbėjimas tarp kartų

- Siekiame būti pasirengę tvariai pritaikyti aplinką prie mažėjančio gyventojų skaičiaus ir senstančios visuomenės poreikių. Ypač ši problema bus aktuali mažesniesiems miestams ir miesteliams.
- Siekiame senjorams palankios aplinkos – sąlygų vystyti sidabrinę ekonomiką, steigti bendruomenių, kultūros centrus, trečiojo amžiaus universitetams, senjorų namams.
- Siekiame susikalbėjimo ir interesų balanso tarp kartų, todėl svarbu skirti dėmesį jaunajai kartai ir jos poreikiams, sudaryti tinkamas sąlygas vaikų ir jaunimo mokymui(si), neformaliajam švietimui, laisvalaikiui, pramogoms.
- Siekiame protingos imigracijos politikos, kuri būtų vystoma kartu su naujai atvykusių žmonių integravimo į visuomenę politika.



Lietuva 2050

- Siekiame formuoti darnų ir harmoningą asmens santykį su aplinka, suprantamą ir kaip socialinę, ir kaip gamtinę aplinką. Todėl turime ugdyti tolerantiškumą, tarpusavio pagarbą, atjautą mažesniams ir silpnesniams, ekologinį raštingumą.

Horizontaliųjų principų integravimas

- Siekiame plėtoti modernią susisiekimo infrastruktūrą, užtikrinti labiau subalansuotą šalies miestų bei regionų vystymą ir išlaikyti policentrinę šalies struktūrą (pvz., prieigos prie greitojo interneto užtikrinimas kaip didesnio dirbančių žmonių judėjimo į regionus prielaida).
- Siekiame diegti naujas technologijas gerindami viešųjų paslaugų prieinamumą.
- Siekiame miestų bei regionų planavimui bei susisiekimo infrastruktūros plėtrai taikyti žaliojo ir darnaus vystymo principus.
- Siekiame pakeisti žmonių požiūrius ir įpročius bei tausoti supančią aplinką per visuomenės švietimą ir kitomis priemonėmis.

Apibendrinant 2050 m. Lietuva yra tokia, kurioje esi lengvai pasiekiamas ir gali lengvai pasiekti tai, ko reikia tau ir tavo gerovei.

Vizijos pamatas – kultūra

Kultūra – mūsų tapatybės pagrindas. Viziją, strategines ambicijas ir horizontaliuosius principus persmelkia kultūra – mus jungianti universalių kolektyvinių simbolių ir prasių visuma, kuri apibrėžia asmens santykį su pačiu savimi, kitais individais ir pasauliu. Kultūra siaurąja prasme apima ir žmogaus kūrybos vaisius.

Išsaugotas ir aktualizuotas Lietuvos kultūros paveldas

- Siekiame, kad Lietuva išlaikytų turtingos istorijos atmintį, kuria galėtų didžiuotis. Mūsų turimas materialus ir nematerialus paveldas turi būti pritaikytas ir atvertas mūsų šiandienai.
- Siekiame, kad dėl savitos kultūros būtume atpažįstami pasaulyje.

Kūryba ir kultūros įvairovė

- Siekiame investuoti į profesionaliąją kultūrą ir meną, skatinti mecenatystę, filantropiją.
- Siekiame, kad valstybė sudarytų tinkamas sąlygas vystyti tarpiniams laipteliams ir įvairovei tarp profesionaliojo meno ir populiariosios kultūros.
- Siekiame sudaryti sąlygas žmonių kūrybinėms veikloms, jų dalyvavimui kultūros gyvenime tam, kad taptume inovatyvia ir kūrybingą žmonių valstybę. Švietimas yra puiki terpė vaikų ir jaunimo kūrybiškumui pažadinti.



LIETUVOS
RESpublikos
VYRIAUSYBĖ



Strata



Vilniaus
universitetas



Lietuva 2050

Kasdienybės kultūra ir visuomenės vertybės

- Siekiame 2050-aisiais matyti Lietuvą galutinai išsivadavusią iš praeities relikto savo kasdienybėje: tarpusavio bendravime, mąstyme.
- Siekiame, kad visuomenėje vyrautų tokios vertybės kaip pagarba, atvirumas, pasitikėjimas, atjauta, bendruomeniškumas, tolerancija.

